

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 " — "
Negyed évre . . . 1 " 50 "
Egyes szám ára . . 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyitlér” rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnének.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Káldébb Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetések, nyitlerek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadhatók.

A koresmárlási jog, a nép
érdekét tekintve.

I.

A nagy társadalmi testnek annyi
vérző sebé van, társadalmi életünk
annyi viszontagságteljes megpróbálta-
tásnak van kitéve, hogy a társadalom
lételemeit képező szegény nép boldog-
ságát előmozdítani kívánó lelkes hon-
polgároknak méltó aggodalmat okoz
már csak azon gondolat, hogy hol kel-
lene kezdeni a baj orvoslását. Legérzé-
kenyebben érintik társadalmi életün-
ket azon veszélyes bajok, melyek an-
nak kettős alapelemét: erkölcsi és anyagi
oldalát támadják meg. Ilyen baj a tár-
sadalom nagy testén az iszákosság, vagy
is a szesz italok mértéktelen élvezete,
mely úgy az egyeseket, mint az össze-
t erkölcsi és anyagi tekintetben me-
grontja. Oly tárgy ez, mely bő anyagot
nyújt mind a sajtónak, mind a nép
egyres jobbainak az elmélkedésre és a
baj orvoslására vonatkozó kutatásokra,
az eszközök kieszelésére. Bizony hiába
töprengedik valaki a társadalom re-
organizálásán és vérző sebeinek be-
heggesztésén, ha a vallás-erkölcsi-
ség nyújtotta gyógybalzsamot nem alkalmazza a nagy beteg test bajainak eny-
hítésére.

Igy látta célszerűnek vallás- és
közoktatási miniszter ur is az elfenése-
dett bajon segíteni, midőn m. évi nov.
21-én 1766. sz. leiratában arra szólítja
fel a lelkészeket és tanítókat, hogy a
népbe és annak fiaiba a pálinkaivás
iránti ellenszenvet beleoltani töreked-
jenek és a pálinkaivás meggyátolására
minden befolyásukat érvényesítsék, mert
a pálinka és szesz italok mértéktelen
használata — úgy mond — testileg és

szellemileg, tehát erkölcsileg és anya-
gilag tönkre juttatja a mértéktelen
ivókat.

Ezen mélyen elszomorító tár-
salmi baj ma már oly mindennapiassá
vált, hogy elég azt egyszerűen, minden
commentár nélkül, megfigyelés végett
jelezni.

Megvalljuk, hogy örvendünk a
magas kormány eme jóindulatu intéz-
kedésén már csak azért is, mert mig
egyfelől rendeletével elismeri, sőt bizo-
nyítékot szolgáltat arra nézve, hogy az
egészséges társadalom megteremtése és
meglévő bajainak orvoslása a papok
működésében és az iskolában birja
kezdőpontját, addig másfelől igazat szol-
gáltat azoknak, kik a vallás-erkölcsi
nevelésben látják a társadalom jóllété-
nek biztosítékát és ezt tekintik a tár-
sadalom alapjává; de ezzel elítéli a lábra
kapott vallástalanságot is. Mert midőn
jó irányú és üdvös intézkedésének a
miniszter ur a papok és tanítók közre-
működésével a pálinkaivás megakadá-
lyoztatása és mérséklése céljából ér-
vényt kíván szerezni, ezzel azon eszkö-
zöket akarja felhasználni, melyeket a
vallás-erkölcsi nevelés és oktatás ad a
papok és tanítók kezébe.

Mert bizony ugy ezen, mint más
térén, a társadalmi bajok orvoslásánál
a papoknak és tanítóknak napjaink-
ban, midőn az iskolában a gyermek-
nek még vesszőt sem szabad mutatni,
csakis és egyedül a vallás-erkölcsi-
ség által nyújtott szelid eszközök állanak
rendelkezésére.

Ezen miniszteri rendelettel ugy va-
gyunk, mint sok egyébbel. E rendel-
kezés megmutatja a papnak és tanító-
nak a tért, melyen azoknak a pálinka-

ivás mérséklése céljából haladni kell.
Hogy e téren sokat lehet tenni, az ta-
gadhatatlan. De rendesen azon szülők,
kik az iszákosságba el vannak merülve,
a templombajarást nem igen szokták
gyakorolni; sőt gyermekeiket is, kik
szüleiktől a rossz példát látva, eltanul-
ják, egy vagy más okból nem küldik
iskolába.

E téren kívül pedig, ha van is
néha alkalma találkozni az iszákosok-
kal, oly alkalom ez, midőn annyi kel-
lemetlenséggel jár az előadás vagy ok-
tatás, miszerint alig kívánhatja valaki,
hogy azoknak a pap és tanító kitegye
magát és állását.

Azonban kezdeményezésnek ennyi
is jó a magas kormánytól. De hogy e
társadalmi baj némi orvoslást nyerjen,
más eszközökről kell gondoskodni, me-
lyek mellett aztán a papnak és tanító-
nak célhoz vezető tér biztosítható.
Erről jövőre.

Kézdiszéki.

S z e m l e.

Országgyűlés. Érdektelen ülése
volt f. hó 4-én egy főrendi, mint a kép-
viselőháznak. Az elsőben csekély érdeklődés
mellett tárgyalták le a középiskolai
törvényjavaslatot. Rendes felszólalók Tre-
fort, Haynald, Schlauch, Ipolyi,
Samassa és Román Miron voltak s kü-
lönösen ez utóbbi kifogyhatatlan volt a
módszertanokban. Majd minden szakaszhoz
adott be egyet-kettőt, a ház azonban követ-
keztesen mellőzte valamennyit. Lényege-
sebb módosítást különben egyetlen egyet
sem fogadtak el, de megszavazták úgy ál-
talánosságban, mint részleteiben a javas-
latot.

A képviselőház a pénzügyi biró-
ságról szóló javaslat részletes tárgyalását
folytatta a 4-ki ülésen a képviselők töme-

ges részvétele mellett. A tárgyalás azonban
meglehetősen egyhangulag folyt le. A szá-
kazsok a 13-ik §-ig csekélyebb módosítá-
sokkal fogadtak el. Nagyobb vitát csak
a 13-ik § keltett, melynél a bizottság a fa-
kultatív szóbeliséget kívánta behozni, s ezt
Telleszky indokolta és ajánlotta elfoga-
dásra. Hegedűs ellenzte ezt és javasolta
a pénzügyi bizottság szövegezését. Szilá-
gyi Dezső kifogásolta a bíróságnál az elő-
adói intézmény egyoldalúságát s közvetítő
indítványt nyújtott be. Szapáry és Gáll
József védelmére keltek a pénzügyi bizott-
ság szövegezésének. Ezzel az ülés véget ért.

A képviselőház 5-ki ülésén a napirend
előtt Tisza Kálmán miniszterelnök nyil-
latkozott a mostani ülészakánál hátralevő
teendőiről, s felsorolta ama törvényjavasla-
tokat, melyek még elintézésre várnak. Hogy
meddig terjed az ülészak, az attól függ:
mikor végzi el a ház a felsorolt törvény-
javaslatok tárgyalását. Mocsóry Lajos a
tárgyalási eljárás ellen szólalt fel; azt hi-
szí, hogy a kiváló fontosságú kérdések ta-
nulmányozására a ház tagjainak időt kel-
lene engedni. Csánády Sándor azt ohajtja,
hogy esetleg a pünkösdi ünnepek után kö-
vetkező keddi napot tűzze ki a ház a tár-
gyalások megkezdésének idejéül. Természe-
tesen e kérdésben a ház nem hozott hatá-
rozatot s egyszerűen tudomásul vette a
miniszterelnök nyilatkozatát. A pénzügyi
bíráskodásról szóló törvényjavaslatnak csak
13. és 14-ik §§-ait tárgyalták le. A 13.
§ a törvény egyik leglényegesebb intéz-
kedését foglalja magában. Könnyen érthető
tehát, hogy a ház nem sikkott át könnyedén
e szakaszon. Lázár Ádám nyújtott be kü-
lön módosítványt, majd Éles Henrik pár-
tolta a pénzügyi bizottság javaslatát, mig
Literáty Ödön az igazságügyi bizottság
javaslata mellett szólalt fel. Hegedűs
Sándor előadó zárbeszédé után a ház több-
sége a pénzügyi bizottság szövegezése sze-
rint fogadta el a szakaszt. A 18. §-hoz Vi-
liczkay József adott be módosítványt,
melyet Lázár Ádám pártolt; azonban a ház
többsége Hegedűs Sándor előadó fel-
szólalása után mellőzte a módosítványt és
elfogadta az eredeti szöveget. Itt félbesza-

A „Székelyföld” tárczája.

Egy kártyás életéből.

(Beszély.)

Irta Dobay János.

(Folytatás.)

II.

Cs. József Hamburgból visszatérve,
egészen megváltozott, a főrangú körökben
ritkán fordult meg, nem udvarolt senkinek
s csupán csak kártyaszenvédélye nem vál-
tozott semmit. Barátai bámultak e különös
változás felett s hiába kérdezősködtek, hiába
faggatták, egy titokteljes mosollyal, vagy
egy gyöngye vállvonítással kellett beérniök.
Pár hét múlva azonban azt kezdték suttog-
ni, hogy Cs. József ur egy gyönyörű kedvest
tart, kinek a főváros egyik rejtett részében
pompás villát rendezett be, s itt tölti min-
den idejét. A titokteljes homály, melylyel
Cs. József új viszonyát burkolá, felébreszté az
„arany ifjúság” kíváncsiságát, barátai kö-
zül többen elhatározták, hogy fel fogják de-
riteni a titkot. Látni akarták azt a regé-
nyes szépséget, melyet a hír majd orosz
hercegnőnek, majd egy durgazdag creol-
nőnek, majd meg francia marquisonőnek
mondott. Alig telt bele egy hét, már az if-
jak értesültek, hogy hol fekszik az a földi

éden, mely Cs. József szép kedvesét magá-
ban rejtí. A terv azonnal meg lett állapítva.
Három ifju a villával szemben fekvő süri
facsportban foglalt helyet azon erős elha-
tározással, hogy addig onnan nem mozdul-
nak, míg a titokteljes tündér nem jelentke-
zik. Este lett, midőn az ablak függőnye
végre megmozdult. Az ablak felnyitl s
azon gyönyörű női arc jelent meg. A fia-
tal emberek alig tudtak visszatartani egy
bámulatiáltást. A kedves arczon annyi
bübáj, annyi szelid fenség honolt, hogy a
fiatal emberek megigézve álltak egy hely-
ben. A hölgy mint egy álomszerű égi je-
lenség csak egy pár pillanatig volt látható.
Eltűnt és az ablakredőnyök ismét össze-
vonultak. A három lovag hiában várt, az
alak többé nem mutatkozott. Még egy utol-
só pillantás az édenre s aztán sohajtva tá-
voztak.

A három ifju között volt P. Sándor
is, ki első látásra örülésig szerelmes lett a
szép nőbe. Érezte ezen szenvedély esze-
lenségét, de többé nem tudta fékezní indu-
latait, s a mily mértékben szerette a titok-
teljes tündért, azon mértékben meggyűlölte
barátját, ki szerelme tárgyát birta. Minden
este ott volt a fasorban s szenvedélytől égő
szemeit a házra függesztve, lázas türelmet-
lenséggel várta a tündér megjelenését. Na-

pok és hetek multak s P. Sándornak fel-
tűnt, hogy a hölgy napról napra szomorubb
kezd lenni, mig végre egy napon sápadt
arczsal s kisírt szemekkel jelent meg az
ablakban. Az ifju kebelét szörnyű kinok
gyötörték; oda akart rohanni, hogy meg-
kérde a drága lényt, hogy mi bántja, miért
ontja könnyeit, de nem volt bátorsága hoz-
zá. E pillanatban a ház előtt elterülő kis
kertben Cs. József alakja tűnt fel. A hölgy
megpillantva őt, arcza kiderült s örömtelt
hangon kiáltá: „Hol késtél ily soká te rossz
ember?”

P. Sándor rejtékéből mindent látott,
s a boldog vetélytárhoz intézett gyengéd
szavak mint megannyi éles török furód-
tak féltékenységtől gyötört kebelébe. Érez-
te, hogy mindennek vége van, a hölgy
vetélytársát szereti s így tehát neki remé-
nye sem lehet. Kétségbeesve hagyta őt a
fasort; elhatározva, hogy soha többé oda
visszatérni nem fog.

III.

Cs. József lassanként kezdett régi szo-
kásaihoz visszatérni. Egy hónapi vissza-
vonulás után a körök és clubbók minden-
nap vendége kezdett lenni, s régi viszo-
nyait felújítva, tűzésebben udvarolt, mint
valaha. Ha barátai olykor-olykor tréfásan
szemére hányták, hogy miért hanyagolja el

a kis tündért, már nem tartotta szükséges-
nek a további titkolódást s könnyelmű vi-
dor hangon kezdett beszélni kihamvadt
szívről, unalmas női könnyekről, a válto-
zatosság gyönyöreiről stb.; szóval, a rejte-
getett tündér sem volt képes József inga-
tag szívét hosszabb ideig lekötni, megunta
és szíve új szerelemért sóvárgott.

Egy napon az egész arany ifjúság je-
len volt egyik előkelőbb vendéglő külön
termében. Az élecek csak amugy szípkörkáz-
tak, a pezsgők durrogtak s a jó kedv már
a tetőpontra hágott.

— Vigyázz József, — szólott egyik ifju
vidáman — kutya jár a kertben. Már
kétszer egymásután nagy szerencséd volt a
kártyán, s ez jelent valamit. Kettős zárt a
kis villára, mert különben elrepül a szép
madár. Tudod, a ki a kártyában szeren-
csés, az.

— Szerencsétlen a szerelemben, mint
akár P. Sándor barátunk — vágott közbe
József nevetve. — Nézzétek csak, mily me-
lancholikus. Bizonyára vagy szerelmes,
vagy valami novella felett gondolkozik.

— Inkább szeretnék egy tragédiát
készíteni — szólott sötét arczsal.

— És minő halált szántál a bukott hős-
nek? — kérdé évelődő hangon egy epés
arczu fiatal ember.

kitették a pénzügyi bíraskodásról szóló törvényjavaslat tárgyalását, s a ház a kérvények 31-ik sorjegyzékét intézte el. Egyik másik kérvény — különösen br. Kemény János és érdektársainak kérvénye — kisebb-nagyobb vitát idézett elő. E vitákban részt vettek: Vidliczka József, Lázár Ádám, Horváth Gyula, Szapáry Gyula gr. pénzügyminiszter, Horánszky Nándor, Leskó István, Széchenyi Pál gr. kereskedelmi miniszter.

*
Püspöki konferencia volt f. hó 5-én délelőtt tíz órakor a főrendiház egyik termében. Jelen voltak az értekezleten: dr. Hajnald Lajos kalocsai bíbornok-érsek, Samassa József egri érsek, dr. Schlauch Lőrincz szatmári püspök, Császka György szepesi püspök, Schusztér Konstantin kassai püspök, Kaczvinszky Viktor jászai főprepost és mások. Szőnyegen forgott a legközelebbi országos tanítói nagygyűlés, mely aug. 20-ára van kitűzve. A püspöki kar élénk eszmecserét folytatott ama kérdés fölött: vajjon a katolikus tanítók részt vegyenek-e a nagygyűlésen, s ez alkalommal tüzetes megbeszélés tárgyát képezte Trefort Agost oktatásügyi miniszternek erre vonatkozó határozata. A vitában főleg részt vettek dr. Haynald Lajos és dr. Schlauch Lőrincz, kik pártolták ama javaslatot, hogy a katolikus tanítók ne vonják ki magukat az országos gyűlésből. A püspöki konferencia végül el is fogadta a javaslatot s elhatározta, hogy minden püspöki megye a tanítókat az illető nagygyűlésre elküldje.

Mezőgazdaságunk társadalmi szempontból.

II.

Napjainkban elmondhatjuk, hogy a földművelő néposztály az általa szántott, vetett földnek nem tulajdonosa, hanem — mint az ir nép — csak haszonbérletre, mert kevés földje után véres verejtékkel huzott csekély jövedelmének nagy részét a meg-sokasodott közterhek veszik igénybe s e miatt ma már mindent meg is próbál, hogy megélhesen.

Népünk számára a létért való küzdelemben a marhatenyésztés, mint a mezei gazdaság egyik ága, mentő eszközül kínálkozik. És ez helyes, mert nagyon is összeüt az embernek mindennapi életszükségleteivel.

Tudjuk, hogy az élelmi szerek drágaságára nézve mindig a hus ára szolgál zsinormértékül. Legyen bármily bőségben kenyér, sör, bor, főzelék stb., mégis, ha a hus drága, bizony azt mondhatjuk, hogy az élelmi szerek főképp a városi népre nézve drágák.

Már ezen szempontból is kiszámíthatlan a marhatenyésztés, becse, s nem is számítva, hogy a jó marhatenyésztés nemcsak hussal, tejfel, vajjal, sajttal stb. teszi olcsóbbá az életet, de ez adja a mezei gaz-

dasághoz a vonó és nélkülözhetlen erőt; ez adja a terméketlen talajhoz a termő és tápláló erőt, a trágyát; ez adja nemcsak a földművelő, hanem az összes nép számára a mindennapi ruházathoz a legfőbb alkatrészeket: a gyapjút, a bőrt stb.

Az emberiségnek tagadhatlanul az élelmi és ruházati szerek a legfőbb életszükségletei, s a táplálékban van a legnagyobb hiány. Az ezekhez megkívántatok előállítását kell tehát minden áron lehetővé tenni.

A marhatenyésztéssel elválaszthatlan összefüggésben áll a rétek és legelők termő képességének fokozása, az öntözés, az öntözés általi trágyázás, a folyók rombolásainak megakadályozása szempontjából a folyók szabályozása, továbbá az erdők megvédése, a befásítások stb. Az erdők rendezése nemcsak a marhatenyésztés szempontjából, hanem más tekintetektől is elmulasztatlanul szükséges, mert a fát főképp az ipar fejlesztése tekintetéből nem pótolja sem a kőszén, sem a vas, sem a téglá, sem a kő.

Bizony-bizony a vizek szabálytalansága miatt alig telik el egy év, melyben egyik vagy másik vidéket az áradatok a terményekkel együtt tönkre nem teszik. Az erdők rendetlen használata, a közlekedő utak rosszasága mind oly társadalmi érdekű dolgok, melyek a mezőgazdaság fejlődésének útjában állanak.

Oly társadalmi kérdések ezek, melyek magát az államot is érdeklik s szabályozásukra a törvényhozásnak kell közbe lépni. E tekintetben pedig csak autonóm földművelő-testületekkel lehet célt érni.

De a mai viszonyok közt nem elég az állam részéről csak annyi, hogy egyik vagy másik gazdasági egyletnek a lötenyésztés előmozdítására egy pár ezer forintot ajánljon fel; ennél komolyabb és gyökeresebb módokról és eszközökről kell gondoskodni azon fontos létérdek emelésére, a termékenység fejlesztésére, az élelmi szerek s egyéb szükségletek olcsó előállítására.

E közös bajon az állam és társadalom együtt és haladéktalanul kell, hogy segítsen, hogy a meg-sokasodott nyomorok által végpusztulással fenyegetett nemzet számára megmentsük azt, a mi még megmenthető.

A marhatenyésztést már csak azon szempontból is, mert a hus az élelmi szerek drágaságának mértéke és a vonó erő a mezőgazdaságnak nélkülözhetlen kelléke, komolyabb megfontolás és fejlesztés tárgyává kell tenni az ezzel szorosan egybevágó eszközökkel együtt, hogy népünk számára minden tekintetben olcsóbb, hozzáférhetőbb legyen a megélhetési mód.

Felvidéki.

tönkre lett téve. Nyugodtan felállt helyéről s távozni akart, azonban Sándor lázason megragadta karját s fülébe súgá:

— Ötvenezer forint kedveseddel szemben! —

Cs. József hosszasan szeme közé nézett a sáppadt arcú embernek s nyugodtan visszaült helyére s fennhangon szólt:

— Még egy utolsó tétel, uraim! Ezen ur kedvesemmel szemben 50 ezer frtot tesz. Én elfogadom az ajánlatot s önök előtt kötelezem ünnepélyesen magamat, hogy azon esetben, ha vesztetni fogok, kedvesemet ezen urnak átengedem.

A nézők köre az asztal körül még összecsobb vonult s minden szem a kártyára volt tapadva.

A kártya kiosztott, a teremben oly csendesség uralgott, hogy még a játszóknak lázas lihegését is lehetett hallani.

Cs. József ezen utolsó tételt is elveszté s aztán felkelve az asztaltól, hideg hangon szólt:

— Uram! 24 óra alatt mindennemű tar-tozástomat kiegyenlitem.

S ezzel távozott.

(Vége követk.)

A bukovinai magyarok hazatelepítése.

A „Csángó-magyar egyesület“ ápril 29. és 30-án tartott közgyűlés alkalmával megalakulván, az előkészítő bizottságnak már csak kevés teendője maradt. A még megteendő intézkedések megtétele végett az előkészítő bizottság f. hó 2-án délután 4 órakor értekezletet tartott Somssich Pál elnök lakásán, a mely értekezleten egyuttal alakszerűen fel is oszlott.

Somssich Pál elnök az értekezletet megnyitván, bejelenté, hogy az előkészítő bizottságnak ez az utolsó értekezlete, mert a „Csángó-magyar egyesület“ megalakulván, megalakította választmányát is. Az előkészítő bizottságnak tehát csak igen kevés végezni valója van még, azután feloszlik. Azonban mielőtt a feloszlás megtörténne, az elnök kötelességének ismeri le-számolni a kezeihez jutott pénzekről. Felkéri a jegyzőt írásban beadott jelentésének felolvasására.

Hoitsy Pál jegyző felolvassa a következő elnöki jelentést:

„Ttkts. igazgató választmány!”

Kötelességemnek tartom a kezelésem alá adott pénzek feletti rövid jelentésem, illetőleg házi számadásomat bemutatni.

A mai napig, azaz május 2-áig bevettem: 56,640 frt 81 krt, azaz ötvenhatezer hatszáz negyven frt és nyolcvanegy krt.

Ezt az összeget részint mint már a takarékpénztárba betettvettem át, részint készpénzben, a melyet azonban azonnal bettettem a takarékpénztárba.

Ezen bevétel összegből	—	56,640 frt 81 krt
levonva a kiadásokat	—	40,568 frt 87 krt
marad rendelkezésre	—	16,071 frt 94 kr,

azaz tizenhatezerhatvenegy frt és 94 kr, valamint ezenfelül 1 db 20 frankos arany és 5 db régi ezüst huszas.

Kimutatva ezen szép áldozatkészséget, kettős érzést hajtok kifejezni: először azt, hogy midőn a bukovinai magyarok beszállítására vállalkoztunk, népszerű s a magyarság által legalább általában és melegen kívánt munkát teljesítettünk; másodsor, hogy e sok oldalról terhelte nép nagy buzgósággal ajánlja fel megtakarított filléreit legnagyobb kincséért, a nemzetiségért.

Mondjunk ezért hálát mindenekelőtt a mindenhatóknak, a kinek örök bölcsessége nem engedte kialudni népünkben a szent hazafiság érzelmét; mondjunk hálát a magyar nemzetnek, a mely így lelkesülve az ügyért, pár sorból álló felhívásunkra néhány hét alatt szinte hatvan ezer frtot aján-dékozott e szent célra.

Mondjunk hálát a magyar lapok buzgóságának, a melyek nagy fáradsággal, minden díjazás nélkül iktattak felhívásokat, tudósításokat és kimutatásokat lapjaikba és előidézni segítették a szép sikert s kérjük őket, hogy jövőre se vonják meg e szent ügytől közreműködésüket. Hiszen ha mi hibáztunk is, az ügy azért mégis szent marad; mások jobban fogják azt kezelni.

Ezen érzelmek kifejezése s a fennebbi kimutatások előterjesztése után kérem, méltóztassanak egy, vagy esetleg két titkárt, nemkülönben egy pénztárnokot és ügyészt választani; engemet pedig, ki makacs lázas bántalmak következtében pár óra a fővárosból távozni és minden munkától tartózkodni leszek kénytelen, előre meg nem határozható időre az ügyek vezetésétől fölmenteni.

Végre esedezem az általános abszolutoriumért. Egyébiránt hazafiai tisztelettel maradok a tekintetes választmánynak Budapest, 1883. május 2.

alázatos szolgálja

Somssich Pál s. k.

Az éljenzéssel fogadott jelentés felolvasása után az elnök indítványozza, hogy Magyarország áldozatkész polgárainak s a szent cél érdekében buzgólkodó lapoknak jegyzőkönyvi köszönet mondassék. A bizottság az indítványt helyesléssel fogadván, az határozattá lett.

Szontagh Pál az abszolutoriumot írásban kívánja megadni az elnöknek és pedig úgy, hogy abban ki legyen fejezve a bizottság köszönete is.

Az elnök kijelenti, hogy az előkészítő bizottságnak több teendője nem lévén, azt ezennel feloszlítja.

Az előkészítő bizottság feloszlása után rögtön összeült az új csángó-magyar egyesület választmánya s elnök Somssich Pál felhívására pénztárnoknak Sztupa György és titkárnak László Mihály választott meg.

László Mihály titkár Harkányi Frigyes levelét olvassa fel, melyben arról értesíti, hogy 800 ember szállítására meg-egyezett a vasutakkal s hogy a vasuti szállítás fejéknént 9 frtb kerül.

Elnök jelenti, hogy a vasuti szállításra szükséges pénzt már letette; a választmány nevében kéri Odessalchi herceget és Szádeczky Lajost, mint a választmány küldöt-

teit, hogy ezuttal 800 embernél többet ne hozzanak, mert most csak ennyinek van hely. Odessalchi Arthur és Szádeczky Lajos május 2-án este Bukovinába utaztak.

Jegyzőkönyv

a „Csikmegyei gazdasági egyesület“ igazgató választmányának 1883. év május hó 1 én Bece Antal elnöksége alatt tartott üléséről.

(Folytatás.)

11. Olvastatik földművelési miniszter ur ö nméltóságának idei 11833. számú értesítése, melyben a m. kir. állami állatorvosok neveit közli egyesületünkkel. Tudomásul vétetik.

12. Olvastatik földmiv. miniszter ur ö nméltóságának 9905. sz. alatt a gazdasági egyesületek postai levelezésének portómentessége tárgyában közölt értesítése. Tudomásul vétetik.

13. Titkár bejelenti, hogy a közgyűlés meghagyásából a k.-monostori gazdas. tanintézetből 1000 drb füzüdványt megrendelvé, az 6-féle fajban meg is küldetett s az elültetésökre szükséges területet megénk közönsége a gazdas. felső népiskolánál használat végett át is engedte, hol mielőlt az idő megengedi, a dugványok el is fognak ültettni.

Tudomásul vétetvén, elnök megbizatik, hogy az elültetésre vagy gondozásra netán szükséges költséget a pénztárból szükség esetén kiutalja.

14. Olvastatik az erdélyi gazdasági egyletnek idei 598. szám alatt küldött megkeresése, mely mellett az idén N.-Enyeden tartandó vándor-gyűlésének programját 15 példányban megküldi.

Tudomásul vétetvén, a program ki-oztatni s a tagok figyelmébe ajánlatni határozatik.

15. Olvastatik az országos gazdasági egyletnek idei 458. szám alatt kelt megkeresése, melyben egyesületünket az országos gazdas. egyesületbe s így a szövetségbe lépésre szólítja fel.

Egyesületünk az országos szövetség eszméjét elvben pártolja, de most az országos gazdas. egyesület alapszabályai nem közöltettek vele; csak azután fog a belépés iránt határozni, mikor a feltételek iránt is tájékozva lesz. Megbizza elnökséget igazg. választmány, hogy a belépés iránti feltételeket az országos gazdas. egyesülettől szerezzék meg.

16. Olvastatik a nmgu földm. miniszter urnak idei 16612. sz. a. kelt magas értesítése, melyben tudatja egyesületünkkel, hogy újból 1 m. mázsa stiriai vörös löher, 10 kiló franciaia mák, 100 kiló Price Globe és oberndorfi répamag és 2 kiló rubia tinc-toria megküldéséről egyesületünk részére rendelkezett.

Örvendetes tudomásul vétetvén, miniszter ur ö nméltóságának köszönet szavaztatik s elnökség megbizatik, hogy a magvak megérkeztenek tudatásával köszönetünket is fejezze ki.

17. Olvastatik földművelési miniszter ur ö nméltóságának idei 17535. szám alatt kelt magas körrendelete, melyben figyelmökbe ajánlja a gazdas. egyesületeknek, hogy a megyei közgazd. előadókat a kiállításokra meghívják s a bíralatban való részvétel iránt megkeressék. Tudomásul vétetik.

18. Olvastatik a gyergyó-szt.-miklósi gazdakör megalakulásáról vezetett közgyűlési jegyzőkönyv.

A gy.-szenmiklósi gazdakör megalakulása örvendetes tudomásul vétetvén, igazgató választmány köszönetet szavaz Orel Máténak, a gazdakör elnökének, a megalakulás körül kifejtett buzgalmáért s megbizza elnökséget, hogy ezt Orel Mátéval írásban is közölje.

19. Titkár előterjeszti a folyó évre meghozatandó szakkönyvek és folyóiratok jegyzékét.

A jegyzék elfogadtatván, az abban foglaltaknak az egyesület részére leendő megfizetésével elnökség megbizatik. Egyuttal megkerestetni határozatik a megyei gazdas. felső népiskola iskolászéke, hogy az iskola könyvtárában levő gazdasági szak-könyveket a tagok használatára engedje át.

20. Titkár előterjeszti a folyó évben

Gyergyó-Szt.-Miklóson rendezendő kiállítás költségvetését.

A költségvetés tárgyalás után elfogadtatván, az annak értelmében mutatkozó 1003 frt 40 kr hiánynak a nagymélt. földm. miniszterium által eszközzendő fedezése érdekében elnökség megbizatik a kérvénynek minél előbb leendő felterjesztésével, melyhez a kiállítás tervezete is mellékelve legyen.

21. Titkár jelenti, hogy a gy.-szent-miklósi gazdakör részére a nmg. földművelési miniszteriumtól érkezett vetőmagvakból 80 liter Chevalier árpát, 40 liter Defiance buzát, 40 liter rigai lenmagot, 75 liter Richter hórózsa pityókát, 80 liter kék rózsapityókát, 80 liter Coquette pityókát és 300 liter briskai kendermagot a kör elnöke kezéhez kiosztás végett megküldött.

Helyeslő tudomásul vétetik s egyuttal megbizatik titkár, hogy az érkezőben levő magvakból is juttasson említett gazdakör részére.

22. Titkár jelenti, hogy a tagok gyűlésének újból leendő folyamatba vétele érdekében a választmány által határozott s a közgyűlés által elfogadott aláírási ívek készen vannak s szétküldésre várnak.

Tudomásul vétetvén, elnökség megbizatik az aláírási íveknek jó belátása szerinti szétküldésével.

(Folytatása köv.)

Tanügy.

A háromszéki megyei tanítótestület kezdő-járási köre 1883. apr. 27-én K.-Vásárhelyt, a leányiskola helyiségében, rendes gyűlést tartott.

M. Székely János elnöknek jegyzőkönyvre vett esimes megnyitó beszéde és a mult gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után Szabó Géza leányisk. tanító gyakorlati tanítást tartott a II. osztályban, a magyar nyelvtanból; a cselekvésszót ismertette. E tanítás a megejtett bírálat szerint sikerültnek nyilvánított.

Elnöknek többféle előterjesztése után tárgyalás alá vették a központi választmány átiratát. Ezek tudomásul vétettek.

A közp. vál. által véleményezés végett áttett azon kérdésre, hogy „Miképen lehetne egy központi tan. pénztárt szervezni?” javaslatkészítésére kiküldettek: Baló L. és Kiss Károly tagtársak.

Hosszas és nagyon fontos vitakozás tárgyát képezte a gyűlésnek a közp. vál. által kitűzött s „Miképen lehetne az elemi iskola tananyagát s mily elvek szerint redukálni?” című tétel, melyben előadó M. Székely János volt.

Altalanos érdeklődés kísérte Nagy Károly árvaházi igazgató felolvasását is, melyet a közp. vál. által kitűzött következő kérdéssél tartott: „Minő eszközök által lehetne a családát az iskolához közelebb hozni?” Bírálatra kiadott Forró J. tagtársnak.

Kiss Károly felsőnépiskolai tanító egy ügyesen kidolgozott módszertani lecztekertvet olvasott fel. Tárgya: a növények táplálkozása; a felsőnépiskola III. osztályában, 1 órai idő alatt.

Sólyom János altorjai tanító egy történeti dolgozatot olvasott fel „Perikles és kora” czimen.

A gyűlés ugy a vitatétel előadójának, mint a felolvasóknak elismerését fejezte ki.

Nagy Károly árvaházi igazgató tett ezután jelentést a kezelése alatti iskolai takarékpénztárról, melyből kitűnt, hogy a növendékek 3 év alatt 156 forintot takarítottak meg. Altalanosságban az iskolai takarékpénztárak czélszerűsége és haszna mellett szólt.

A felsorolt ügyekkel a gyűlés ideje teljesen kimerítettett s így a szavalatok és Kiss K.-nak a „Jó könyvek”-ről írt ismeretése s a tanügyi s társadalmi mozgalmak felől tájékozott bizottság jelentése a jövő gyűlésre tétettek át.

2—3 fontosabb indítvány s keblü ügyek elintézése, a jövő gyűlés tárgysorozatának, helyének és idejének megállapítása után a gyűlés délutáni 3 órákor eloszlott.

A jegyző.

Hétfalu, 1883. május 1-én.

Hétfalunak azon részében, mely itt „Négyfalu” név alatt ismeretes s melynek lakossága egy testben a 18 ezeret meghaladja, melyben 13 magyar tanító és 2 tanítónő mozog a tanügy mezején, a községi magyar elemi népiskolákban a zárvizsgák mult hó 21-én vették kezdetüket s azok a következő rendben és eredménynyel tartattak meg:

1. Hosszufalu.

1. A vizsgák sorát megnyitotta az I. osztálylyal mult hó 21-én d. e. Kelemen György. Vizsgázott 25 fiu és 24 leánygyermek, összesen 49. Tanító ur a régi gárdának tagja, 48-as honvéd, fáradhatlan keretész, de jó tanító.

2. Folytatta és befejezte a II. osztálylyal a vizsgát Petonsky Anna tanítónő. Vizsgázott 16 fiu és 35 leány, összesen 51. A világos kérdésekre kapott világos feleletek s a szép és hasznos kézi munkák arról győztek meg mindenkit, hogy a kisasszony nem csak érti hivatását, hanem teljesen érzi is.

3. Ugyanazon napon d. u. sikra szállott a III. és IV. osztálylyal Dánér Ábel. Vizsgázott 43 fiu és 36 leány, összesen 79. Tanító ur telivér székely, a hétfalusi tanítói karnak tisztességes, tevékeny tagja; várakozni valót nem hagyott fenn semmit.

4. Április 22-én d. e. vizsgázott az V. és VI.-ik osztálylyal Kovács Mihály; jelen volt 27 fiu, 25 leány, összesen 52. Tanító ur meg lehet önmagával elégedve ép úgy, mint meg volt elégedve vizsgájával a közönség. Ugy tudjuk, hogy ön ért a műkosárfonáshoz is; nagyon helyesen cselekednék tehát, ha jövőben factisch bebizonyítaná, hogy a feltevés alapos. Azon reményben, hogy a jövő őszi osztálya padlózata helyreállítatik, ez alkalommal az észlelt veszélyes hibákra nem mutatok reá, a miért azonban ugy sem önt sujtaná tollam hegye.

5. D. u. a IV., V. és VI. osztálylyal folytatta és befejezte Fűrészmezőn a vizsgát Deák Sándor. Vizsgázott 32 fiu és 31 leány, összesen 63. A hol a tények hangosan beszélnek, ott nekem semmi szavam; egyben-másban, de különösen a számtanban ki-magasló vizsgája arról győzött meg mindenkit, hogy Deák ur most is első sorban tanító s csak azután pap.

6. Április 23-án vizsgát adott Fűrészmezőn Kovács Zsigmond és pedig 34 fiu és 35 leányval; összesen 69. A vizsgán, mivel más vizsgával ütközött össze, nem voltam jelen de hiteles szájt után mondom, hogy tanító ur a tananyagokat dicséretesen dolgozta, illetve dolgoztatta fel; különben is a szerénységnek első jelképe.

II. Csernátfalu.

7. Április 23-án d. e. bemutatta magát Michaelis Lipót az I. osztálylyal. Vizsgázott 32 fiu és 26 leány, összesen 58. Tanító ur életkorára nézve fiatal, de vizsgájából ítélve elég koros, mi azt teszi, hogy jó vizsgát adott; érdeme az is, hogy nem csak elméletben műkosárfonó, hanem gyakorlatilag is; ezt igazolták a gyermekek által font s bemutatott számos esimes kézi kosarak.

8. Délután vizsgázott a II. osztálylyal Kozocsa József tanítónő; jelen volt 22 fiu és 20 leányka, összesen 42. A kisasszonynál szintén nem maradt fenn semmi várt való; de jövőben igyekezzék inkább maga vezetni a vizsgát, illetve kérdezni a gyermekeket, mint másnak engedni át a tétet.

9. Április 24-én d. e. vizsgázott a III. és IV. osztálylyal Farkas István; jelen volt 40 fiu és 32 leányka; összesen 72; vizsgájával mindenki meg volt elégedve, csak fesszes magatartása ellen lehet valami kifogás; a mi kemény, török, a mi lágy, hajlik; okosabb hajolni, mint törni...

10. Ugyanazon napon délután az V. és VI. osztálylyal vizsgázott Gyurka József; jelen volt 16 fiu s 12 leány, összesen 28. — Tanító ur teljesen megfelelt vezértanítói hivatásának; testestől, lelkestől tele van nevelési ügybuzgalommal és kitűnően érdeklődik a közművelődés iránt. Ez tény.

(Vége köv.)

Mindenféle.

— A k.-vásárhelyi tanítói dalkör által a pünkösdi ünnepekre tervezett s lapunkban előre hirdetett hangverseny közbejött akadályok miatt elmaradt.

— Következő sorok közlésére kérettünk fel: „Tekintetes szerkesztő ur! Nehány év

óta megszoktuk, hogy megyénk fiatalsága időnként rendezett mulatságai czimeit oda szokta írni, hogy a „madéfalvi emlék” javára. Gyűlt is e czimen valamicske pénz az áldozatkész fiatalság buzgóságából az említett czélra. Némely rendezők be is számoltak a közönségnek a jövedelemről imitt-amott az újságokban. Azonban a nagy közönség maig sincs tisztában vele teljesen, hogy hova adta pénzét. Arra kérném tehát azokat az urakat, kik valaha e czélra gyűjtést eszközöltek, vagy e czimen bálákat rendeztek, szíveskedjenek e lapok hasábjain tájékoztatni a nagy közönséget az alap állásáról, vagy legalább az általuk gyűjtött összegről. Azt meg lehetne talán tenni, hogy a csip-csup összegyűlt összeg egy választandó emlék-bizottság kezelése alá adatnék, mert így soha sem lehet czélt érni. Egy érdeklődő.”

Lapunk esikszeredai szerkesztője szintén egyike levén azoknak, kik az emlék javára gyűjtöttek, a maga részéről a legnagyobb készséggel nyújt felvilágosítást t. „érdeklődő” urnak arról, a mi hozzá vagy általa valaha begyűlt s a mit annak idején a „Magyar Polgár”-ban nyilvánosan is elszámolt s most újból szívesen közli, hogy a csikmezei takarékpénztárban 1887. márcziusában és áprilisében összesen 40 forintot helyezett el gyümölcsözés végett, melyről a kezénél levő ez évi 63. számú betevő könyvecske kezeskedik. A mi egy választandó emlékbizottság kérdését illeti, azt magunk is helyeseljük. Szerk.

— A székelykeresztúri szekér-verseny iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Szobotka mérnök e hó 2-án mérte fel a futópályát, s ha alkalmas időnk lesz az ünnepek alatt, érdekes mulatságnak nézünk elébe. A verseny után bankett rendeztetik a „Korona” vendéglőben.

— A csikmezei gazdasági egyesület igazgató választmányának május 1-én tartott ülésén általános derűtséget keltett, mikor a titkár a bejelentett új tagok közt két megyei virilis tagot (s mint ilyen nagy birtokost) a tíz krajezáros pártoló tagok sorába jelentett be. Legjellemzőbb a dologban az, hogy az egyik tíz krajezáros virilis a mult kiállítást, mint ujon jelentkezett tag, ingyen látogatta s az állatkiállításon egy csikójával az első díjat nyerte el. Minden esetre érdemes az ilyen kiváló pártfogást az egylet közlönyében megörökíteni. (A jegyzőkönyvben fel van jegyezve. Szerk.)

— Az udvarhelymegyei általános tanítótestület székelykeresztúri köre a „magyar néptanítók országos árvaháza” javára, a székelykeresztúri áll. tanító-képezdei ifjuság dal- és zeneköre közreműködése mellett Székely-Keresztúron 1883. május 24-én a „Laura-liget”-ben tavaszi mulatságot rendez.

— Csöd. Székelyudvarhelyi kereskedő Csiky Zakariás ellen e hó elején a csödeljárás megindított. Rövid idő alatt ez már második eset. Csiky ur szolid, szorgalmas kezdő vala, s így jogunk van feltenni, hogy rövid pár hó alatt sikertelend hitelezőivel egyezsége jutni. A mihez előre is szerencsét kívánunk.

— A kézdívásárhelyi piacon izgalmas jelenetnek voltak tanui vasárnap a járó-kelők. A piac északi oldalán fekvő kútból valami falusi emberek vizet akarván meríteni, egy hullát fedeztek fel a viz színén. Azonnal nagy embertömeg futott össze a különös látványra s ezer kéz sietett segíteni a hulla kiemelésénél, azonban egy fél-órásig sikertelen maradt minden igyekezet, míg végre egy ember leszállt a kutba és a hullát a beeresztett kötélhez erősíté. A kötél felhuzatván egy körülbelül 16—17 éves fiu hullája tünt elő. Az öngyilkos inas volt egyik k.-vásárhelyi lakatos mesternél s hihetőleg életunalomból ölte magát a vízbe, mert köztudomás szerint semmi olyan ok, mely a szörnyű elhatározást igazolná, fenn nem forog. A hulla már 4 hét óta feküdt a vízben, mert a fiu körülbelül 4 hét előtt távozott el mesterétől.

— Zaboláról vettük a következő érdekes levelet: „Tekintetes szerkesztő ur! Zabolai községében jelen hó 3-án egy 15 éves leányka typhusban meghalt. A leányka születése napjától 14 éves koráig siket néma volt; ekkor megjött a hallása s egy éven át hallott, annyira, hogy szülői bármit mondtak neki, elvégezte, a nélkül, hogy intés vagy jeladás által kellett volna vele megértetni akaratukat. Halála előtt 5 nappal megszólalt s ugy beszélt szülői- és testvéreivel, mintha mindig tudott volna beszélni. Ez nagyon csodálatos és ritka eset; én is mertem a leánykát csecsemőkorától fogva, mert szülői szomszédságomban laktak; saját magam meggyőződtem a leirt különös dolgokról, mert különben el sem hinném; s azért mint tisztá valóságos esetet, úgy írom. Nem lesz talán érdektelen, ha becses lapjában közléstesz. Szabó János, tanító.”

— A Spanga elfogatására kitűzött 1000 forintot a belügyminiszter a következőpen osztotta el: ama ház tulajdonosnője, a ki Schwingenschlögel rendőr-ör mestert értesíté arról, hogy Spanga az éjet nála töltötte, kapott 700 frtot; az a leány, ki Spangát felismerte, 200 frtot; 100 frtot kapott Jordán, ki segített Schwingenschlögelnek Spangát lépten-nyomon követni és őt elfogni. Schwingenschlögel rendőr a kitűzött pénzből semmit sem kapott, mert ő, mint rendőr, csak hivatalos kötelességét teljesítette s azért külön jutalomra számot nem tarthat; de a belügyminiszterium, tekintettel buzgóságára, ajándékképen 400 frtot utalványozott számára és hír szerint őt kitüntetésre fölterjeszté.

— 740 magyar népdal zongorára. A „Magyar Dal-Album”-ból, mely a magyar népdalok egyetlen folyamatban levő, zongorára alkalmazott egyetemes gyűjteménye, megjelent a IV-ik kötet 7-ik füzeté s a 721.—740. számú dallamokkal: 1. Kertem alatt aratják a zabot. 2. Kék csillaggal van tele. 3. Két tyukom van tavalyi. 4. Ki a szívemet megnyerte. 5. Kinek magyar nemzeti ör a neve. 6. Kisérj ki rózsám sírját. 7. Kis kertemben három bokor muskátli. 8. Kispiriti falu végén. 9. Kopogós a czipóm. 10. Koresmárosné adjon bort hitelbe. 11. Lakatosék lánya. 12. Lát-e pajtás, megmondám. 13. Már ez után mit ér nekem az élet? 14. Megenyhült a lég, vidul a hátár. 15. Megfogadom, hogy ezentul jobb leszek. 16. Megfönnnyasztá a szél. 17. Megízenem a rózsámnak. 18. Megízente nekem az én rózsám. 19. Megvirad még valaha. 20. Menj el, menj szegény magyar. — A „Magyar Dal-Album” IV. kötete ismét 10 havi füzetben jelenik meg és pedig 200 dallam tartalommal. Előfizetési ár egész évre: 10 füzetre 1 frt 80 kr, félévre: 5 füzetre 90 kr. Egyes füzet ára 25 kr. Minden füzet bérmentve küldetik szét. Előfizetések legczélszerűbben postautalványon a „Magyar Dal-Album” kiadóhivatalához Győrbe intézendők.

— Egy 2—4 gymn. vagy felsőnépiskolai osztályt végzett fiu Kézdi-Vásárhelyt Szabó Albert könyvnyomdájában tanulónak főlvetetik.

Gazdaság és kertészet.

Boronáljuk meg őszi vetéseinket!

(Vége.)

A szeszélyes időjárás és a váltakozó olvadás, fagyás mi által és miért káros az őszi vetésekre? Nemde az által, hogy a talaj felrétege megkérgesedik, cserepessé lesz s a meleg és hideg a természettani törvények szerint a talaj részecseit majd széttagítja, majd összehuzza, mi által a növénynek a talajrészecskékkal szorosan összefüggő finom tápszívó gyökerecskéi elszakgattatnak s így aztán a növény a talajból kiemelketik? (Éslelhető ez a luczerna vagy lóherénél.) Káros pedig a talaj megkérgesedése azért, mert a fődélszerűen, szorosan összeálló talajkéreg megakadályozza egyrészt a szükséges nedv, meleg és levegő behatolását a talajba, másrészt meg az oly üdvös hajcsövességi tulajdönt csökkentti; hogy pedig a hajszálszerű finom tápszívó gyököcskéket összeszakgató olvadás és fa-

gyás, mely más oldalról a talaj porhanyítása által a gazdának jelentékeny szolgálatot tesz, miért káros: azt a megelőzők után mondani is fölösleges, mert önként következik, hogy ezen gyököcskék hiányában a növény, nem táplálkozhatván, természetesen elhal.

Mit tehetünk ezen káros behatások ellen? Oda kell törekednünk, hogy talajunk megcserepedett felréteget porhanyóssá tegyük; a fagy által kiemelt és még el nem halt növények gyökeréhez — újabb tápszívó gyökerek képezhetése végett — porhanyós földet juttassunk; végül az épen maradt növényeket arra sarkaljuk, hogy bokrosodásuk által a vetést megsűrűsítsék. Mily módon teheti meg ezeket a gazda? Csúpn és egyedül a kellő időben használt borona által; mert ezen eszköz segítségével nem csak a káros talajt tehetjük porhanyóssá és juttathatunk ilyen földet a kiemelt gyökérzet körül is, hanem egy szerszám emeljük a talaj hajcsővességi tulajdonságát, és a mi oly fontos, az ép növények gyök-től és gyökereinek megsérülése által — mivel a sértett helyek beforradásánál képződött forrany mellett új hajtás is szokott képződni — bokrosodásra készítjük növényeinket és ez által megsűrűsödni segítjük vetésünket.

A boronának ezen üdvös és igen hasznos eszközlését azonban bármily módon és időben használva nem érhetjük el, mert valamint a leghatékonyabb gyógyszernek is káros, sőt megölő hatása van, ha rendszeresen nem használjuk, úgy a boronának is; ép azért használjuk a boronát akkor, midőn talajunk sem nedves, sem túlságosan száraz, midőn többé fagyoktól nem tarthatunk és pedig rozsvetésre korábban, mint buzára, mivel az korán indul szárra és így a késői használat által nem bokrosodhatik; ha pedig sürű vetést akarunk gyéritetni általa, akkor használjuk, midőn az jó nagy, mit sem tartva a növények benyomásától, mivel azok pár éjjeli harmat vagy a legelső eső után ismét felállanak; általában szárbamenés után is haszonnal alkalmazható a borona mindaddig, míg a növények hasba nem indulnak; de ilyenkor még kiválóbb figyelem fordítandó arra, hogy a talaj se száraz, se nedves, a növény harmatos ne legyen. Használjunk kellően éles fogu vasboronát és ezt lehetőleg nem a sorok hosszában, hanem keresztben vagy legalább részut járassuk.

A hengert, mivel az általa elérendő célokat megközelítően sem lehet elérni, nem ajánlhatom, sőt határozottan ellene szavazok, mivel a talaj összennyomása által haszon helyett kárt tesz.

Igen fontos és hasznos a borona célirányos alkalmazása, mert számba sem vehető azon néhány növény, melyet a borona kitép, azon haszonhoz képest, mit a gazdának a termés emelésében, gyakran megkésztetésében is, nyújt. Vajon miért dicsekedhetik az angol és más, a tudomány vívmányait okszerűen felhasználni tudó gazda 16—24, sőt 30-szoros maghozammal is? Bizonyára azért, mert nemcsak megmunkált és megfelelő talajba vet minden növényt, tenyészfeltételeinek szigorú mérlegelésével, de azért is, mert elvetés után nem biz mindent a természetre, hanem gyámoztatja a növényt tenyésztékben is minden lehető módon. Pl. nemcsak hogy sürűn nem vet s a borona használatát nem sajnálja, de oly gyér vetés mellett éri el a mi termésünk 3—4-szeresét, hogy vetését (buzát, rozst, árpát stb.) legalább is egyszer megkapálja. Távol legyen ez alkalommal, hogy őszi vetéseink kapálását ajánljam; de hitem és meggyőződés az, hogy ha legalább minden gazda a kellő időben és módon használná a boronát őszi vetéseinek tavasszal való megmunkálására: a mai tengerszél jobban élhetnének e drága hon kebelén, sőt talán évenként néhány millióval deficitünk is kevesebb lehetne.

Pethő György.

Piaci árak		Kézdi-Vásárhely		Csik-Szereda		Gy.-Szt. Miklós	
		máj. 3.	frt	máj. 2.	frt	ápril 29.	frt
Ekecser	Buza) tiszta	7	40	7	25	6	50
	) elegy	5	—	4	75	6	—
	Rozs) tiszta	4	50	4	40	5	50
	) elegy	—	—	—	—	5	—
	Árpa) tiszta	4	50	4	50	5	—
	) elegy	—	—	—	—	4	75
	Zab	2	60	2	75	2	75
	Törökbuza	5	—	5	—	6	—
	Kása) köles	—	—	10	—	9	25
	) árpa	—	—	—	—	—	—
Kisbuz	Borsó	6	—	—	—	—	—
	Lencse	8	—	—	—	—	—
	Fuszulyka	5	—	6	50	5	—
	Lenmag	—	—	10	—	10	25
	Kendermag	—	—	—	—	—	—
	Bükköny	—	—	5	—	—	—
	Pityóka	1	60	1	50	2	—
Kisbuz	Marhahús	—	32	—	36	33	—
	Disznóhús	—	40	—	44	40	—
	Juh-hús	—	24	—	—	—	—
	Szalona	—	80	—	80	90	—
	Fagygyu	—	32	—	—	—	—
Barb	Malacz	1	50	1	—	1	—
	Lud	—	70	—	54	60	—
	Bárány) feje	—	—	1	50	2	38
	) fekete	—	—	—	—	2	85
Egy pár csirke		—	—	—	—	—	60
10 tojás		—	15	—	15	—	14

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Május 8-án.

Magyar aranyjárdék	120.20
Magyar vasuti kölcsön	137.50
M. keleti vasuti államköt. I. kibocs.	91.50
M. keleti vasuti államköt. II. kibocs.	113.—
M. keleti vasuti államköt. évi 1876	98.75
Magyar földtehermentesítési kötvény	110.—
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	98.25
Temes-bánati földteherm. kötvény	99.—
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	97.75
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	98.75
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	99.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	114.50
Osztrák járadék papirban	111.—
Osztrák járadék aranyban	78.60
1860. államsorsjegyek	78.50
Osztrák-magyar bankrészvény	132.—
Magyar hitelbank-részvény	303.75
Osztrák hitelintézet-részvény	308.75
Cs. és kir. arany	5.65
20 frankos arany	9.51
Német birodalmi márka	58.71
London (2 havi váltókért)	119.80
Magyar papírjárdék	87.80

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádbéő Ferencz, Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos: Szabó Albert.

Hirdetmény.

Kézdi-Vásárhely város árvaszékeknek 116.—1883. ár. sz. a. kelt határozatával a néhai Csikszár József és neje hagyatékát képező ingatlanok eladása elrendeltetvén, ennek folytán a kézdivásárhely-kantai 815. sz. tjkvben 1640. és 1643. hr. sz. alatt felvett, továbbá a kézdivásárhely-kantai 311. sz. tjkvben 565., 1678., 1679., 168., 1703., 1704., 1705., 1706., 1742., 2182. hr. szám alatt felvett s végül a kézdivásárhely-kantai 838. sz. tjkvben 1689. hr. sz. alatt felvett ingatlanok 1883. május 20. vagy sikertelenség esetében 1883. május 27-én nyilvános árverésen el fognak adatni. Az árverés a kitűzött napokon mindig délután 3 órakor a tanácsszállal fog megtartatni.

Az árverési feltételek tek. Molnár Ferencz gyám urnál az árverés napjáig bármikor megtekinthetők.

K.-Vásárhely, 1883. május 18.

Dobay János, közgyám.

A környéken házaló ügynökömet a vidéki közönség becses pártfogásába ajánlom.

Jó alkalom olcsón vásárlásra!!

A folyton kedvezőtlen időjárás következtében beállott gyenge kereslet miatt, de mindazonáltal a jóhiszeműleg lehozott áruk nagymennyiségű túlhalmozottsága, valamint raktárhelyiségem szűk volta kényszerít, hogy egy 14 napig tartó

nagy verseny-vásárt

rendezzek, melyre felhívom a n. érd. közönség becses figyelmét. Ezen időn az árakat tetemesen leszállítottam, miről mindenki meggyőződést szerezhet egy próbavétel.

Meg kívánom jegyezni, hogy üzletem a tavaszi és nyári évadra ujonan, csinnal és dusan be van rendezve. A t. közönségnek számos látogatását kérem.

FEJÉR JÁNOS

2—3 férfi és női bazárja Kézdi-Vásárhely.

Vidékre díjmentesen.

Szobafestészet.

Van szerencsém a n. érd. városi és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlani magamat.

Ujonan beszerezett, többféle stílusú divatos mintáimmal bármely igénynek képes vagyok megfelelni. Nyilvános épületek, pl. templomok, nagy termek stb. festésére szintén vállalkozom.

Főtörökvésem az, hogy olcsó árak, correct munka és pontosság által a n. érd. közönség eddig tanusított szíves pártfogását ezentúl is kiérdemeljem.

K.-Vásárhelyt, 1883. ápril hó.

Tisztelettel

Blatt Mihály, szobafestő.

5—6

Sz. 657. tkvi. 1883.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy márkosfalvi Kocsis Gábor végrehajtónak, dálnoki Hadnagy János s neje Kovács Borbála végrehajtást szenvedő elleni 400 frt tőke követelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő, Dálnok községben fekvő, a dálnoki 399. sz. tjkvben 1. és 2. r. sz. alatt, a dálnoki 373. sz. tjkvben 10., illetőleg a 772. sz. tjkvben 4. r. sz. alatt, a 373. sz. tjkvben 26. és 28. r. sz. alatti dálnoki Hadnagy Jánosné szül. Kovács Borbála ingatlanaira az árverést 220 frtban, ezennel megállapított kikiáltási árban, elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi július 18. napján délelőtt 9 órakor Dálnok községben a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság 1883. márczius 13-án tartott üléséből.

1—1

65. szám.

1883.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai tek. kir. Törvényszéknek 1883. évi 577. számú végzésével csikszépvízi ifj. Száva Kristóf felperes részére, odavaló Antal Mihály, id. Deák Elek, Miklós Márton, Mihály József, Antal Imre, legifj. Deák Elek, Antal János és Ferencz Ignác alperesek ellen, 1000 frt s járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán nevezett alperesektől lefoglalt s 1659 frtra becsült ingóságokra a csikszeredai kir. járásbírósg 616.—1883. sz. kiküldő végzése folytán az árverés elrendeltetvén, annak a helyszínén, vagyis Csik-Szépvízen a község házában leendő megtartására határidőül 1883. évi május hó 19-ik napjának délelőtti 10 órája tűzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt szarvas marhák, kancák, sertések, juhok, szeker, hámszerek, deszkák, szalonna s egyéb különféle ingóságok az 1881. 60. tvez. 107. és 108. §§-ai szerint a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Felhivatnak egyuttal mindazok, a kik a lefoglalt tárgyakra oly elsőbbséggel bírnak, mely az ezen ügybeni végrehajtási iratokból ki nem tűnik, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alulirt végrehajtónál az 1881. 60. tvez. 111. §-a értelmében a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasztásák.

Kelt Csik-Szeredán 1883. évi ápril hó 30-ik napján.

1—1